

Luc Tỉnh Tân Văn

聞新省六
MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Số: 534
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BẢN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 10

30 Mai 1948
21 tháng tư Âm lịch
Năm Mậu ngũ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F. H. SCHNEIDER, 143, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0.066 de large. 1950
Le décompte des lignes est calculé à raison de 2 ou 3 centimètres, quelque soit le caractère employé.
BỞ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu ghi theo đến Bản-quản thì Bản-quản sẽ ghi cho một cái bản để ghi phân minh.

GIÁ BÁN
TRONG ĐỊA-PHẦN ĐÔNG-DƯƠNG

Một năm	6 \$ 00
Sáu tháng	3 \$ 50
Ba tháng	2 \$ 00
Mỗi số	0 \$ 10
Đổi chỗ ở	0 \$ 20

BỘ-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA
Một năm 20fr.00

MỤC LỤC

- BẢN DANH CHỮ PHỤ DIỄN.
- NGHĨA QUYỀN.
- VĂN-MINH LUẬN.
- HƯỚNG TRUYỀN.
- ÁP-CHAU KHẾN THANH TÂN VĂN.
- TRƯỜNG-BÁO (Đông dương).
- KINH YẾ.
- NHÂN BẢN.
- CƯỢC CHƠI.
- TẬP THƠ.
- VĂN TIỀN.
- DICTIONNAIRE.
- ĐƯỜNG BỘ TỬ HÀNỘI VÀO SAIGON.
- HÓA HỌC SỮ GIẢI.
- BÁC HỌC.
- TỰ DO ĐIỂN ĐĂNG.
- THẤT THỊ BẮC-ĐÔNG.
- GAO ĐO TỬ HẢI.

BẢN DANH CHỮ PHỤ DIỄN
(Nos collaborateurs)

- MM. Huỳnh-quan-Huê (Chợ Lớn).
Võ-Sám (Tây-ninh).
Trần-quan-Trứ (Saigon).
Trần-trước-Quyên (Góc Ông).
Nguyễn-công-Luân (Saigon).
Đặng-vân-Chiêu (Trà Ôn).
Lý-dũng-Bình (Quảng-dông).
Đương-ngọc-Anh (Xoài-riêng).
Nguyễn-tấn-Phát (Diên).
Cao-vân-Nhiên (Bakao).
Tiết-Cương (Laos).
Hồ-duy-Kiến (Trà Vinh).
Diệp Isidore (Saigon).
Khởi-Đông (Vinh Long).
Lê-Mai (Baké).
Huỳnh-diệu-Tấn (Trà Ôn).

NGHĨA QUYỀN
ĐĂNG CỨU CẤP ĐANG ANNAM
TRUNG-KY ĐANG CHẾT ĐỐI

Souscription en faveur des malheureux en Annam

Số thi chú Namky
Tánan le 23 Mai 1948

Monsieur le Directeur du Luc-tinh-tân-văn
"Kính lời thăm ông đáng kính trong tình
trường thọ, sau xin ông lấy lòng hào tâm
hàng trăm ngàn từ quí ông qui ha có lòng
cổ cấp đùm đở Trung-kỳ mệc tại nạn mà
chúng tôi, kẻ ít người nhữn ra tay tế độ.
Tôi đi công số được 38 người góp bạc
được 21 \$ 80 và tôi đi gửi Mandat số 283831
cho quan Thống-sứ Trung-kỳ tại Huế.
Những người hi trợ kẻ tên ra sau này cho
chữ vị hiếu.

Nay kính
Trần-huy-Tấn,
Magasinier du service régional
à l'Inspection Tánan.

Liste des bienfaiteurs aux malheureux
de l'Annam

- MM. Trần-huy-Tấn, Thọ ký kho địa
hạt. 3 00
Hồ-tấn-Bửu, Kỳ lục phó Tham-
biện. 1 00
Cao-vân-L. hào tâm. 1 00
Nguyễn-vân-Sợ, Chánh quản
hưu trí. 1 00
Ng.-v-Kiểm, Quan một lưu trí. 1 00

- Ng.-tấn-Nhiên, Cựu giáo tập. 1 00
Phạm-vân-Thành, Đội coi máy
tàu. 0 50
Cổ-thi-Bộ, Ủy ban Phân diện
chính. 1 00
Trần-vân-Quy, Thọ rên. 0 30
Hò-vân-Ngưu, Cai đê lao. 0 20
Nguyễn-thế-Hùng, Thọ mợc
Hà-Thủy, Thọ thiết. 0 20
Nguyễn-vân-Hương, Bếp
Phạm-vân-Nghiêm. 1 00
Lê-vân-Như. 0 10
Hải-Nhiên, bán hàng xén. 0 20
Trần-biệt-Thành, Tiệm bánh. 1 00
Trần-gi-Sanh, Tiệm bánh. 0 50
Hiệp-hòa, Tiệm hàng xén. 0 50
Anh-sanh, Tiệm may. 0 50
Đo-ương, Tiệm hàng xén. 0 50
Vạn-phong-nguyên, Tiệm hàng
xén. 0 50
Phước-Nguyên, Cựu bang-
trưởng tiệm nhà hàng. 0 30
Phong-thành, Tiệm hàng xén
Tôn-thợ-đường, Tiệm thuốc
bác. 0 30
Đức-kỳ, Tiệm trà. 0 30
Phổ-xuân-đường, Tiệm thuốc
bác. 0 30
Gian-bình-thường, Tiệm thuốc
Gò-vấp. 0 50
Nhơn-tức-đường, Tiệm thuốc
0 20
Triệu-Bình, Cựu bang trưởng
tiệm nhà hàng. 0 50
Ông-quyên, Tiệm bán rượu. 0 50
Huỳnh-liêng, Lãnh đồ nhà-
nước. 0 50
Kiến-nguyên, Tiệm hàng xén. 0 30
Chân-phong, Tiệm hàng xén.
Vân-hoa-đường, Tiệm hàng xén
và thuốc bác. 0 50
Diệp-Tại, Bang trưởng phước
kiến. 1 00
Hiệp-chi, Tiệm hàng xén. 0 50
Huỳnh-Nhơn. 0 50
Hiệp công. 21 80

Rất cảm ơn,
CAO THỦ HÙNG.

Số thi chú Trung-kỳ
(Tiếp theo)

Huê. — Số các quan tại Kinh góp bạc
cứu giúp dân các tỉnh Quảng-nam, Quảng-
ngãi, Hà-tĩnh và Bình-định, theo
thứ-tự, hiệp công là 497 \$ 70.

Hình Bộ

- Tham tri Ung-Dinh. 30 00
Thị lang Nguyễn-vân-Trình. 10 00
Lang trong Phan-huy-Thường. 5 00
Viên ngoại Trần-dinh-Châu. 3 00
Chủ sự Thủ-trưng-Hàm. 3 00
Hành tẩu Trương-trung-Cần. 2 00
Phan-Đông. 1 00
Trư Vu Ung-Chanh. 1 00
Bát phẩm Hồ-vân-Bình. 1 00
Trương-quang-Nhã. 1 00
Cửu phẩm Trần-tuyền-Thuyền. 1 00
Huỳnh-Truật. 1 00
Trần-hữu-Đạt. 1 00
Thừa phái Phạm-ngọc-Bích. 1 00
Huỳnh-vân-Lữ. 1 00
Đông-sĩ-Cáp. 1 00
Lê-mai-Sanh. 1 00
Võ-Thuật. 1 00
Đặng-bá-Mai. 1 00
Võ-điền-Duyệt. 1 00
Nguyễn-hữu-Thiếu. 1 00
Phạm-vân-Phong. 1 00
Tôn-thất-Bình. 1 00
Tôn-thất-Liên. 1 00
Nguyễn-hữu-Thuyền. 1 00
Cong. 76 00

- Công Bộ**
- Tham tri Tôn-thất-Tế. 40 00
Tá lý Nguyễn-dinh-Tiêng. 30 00
Lang trong Hoàng-hữu-Bình. 5 00
Viên ngoại Võ-Hoành. 5 00
Chủ sự Nguyễn-vân-Tài. 1 00
Trư vu Phùng-duy-Cần. 7 00
Trương-thúc-Đào. 1 00
Sung kiểm đốc Lương-quang-Nhuân. 1 00
Hành tẩu Hoàng-nguyên-Thái. 1 00
Bát phẩm Lê-trung-Bình. 1 00
Phạm-vân-Xuyến. 1 00
Trư vu Trần-Bình. 1 00
Bát phẩm Đào-hữu-Mân. 1 00
Tây phái Phạm-Huyền. 1 00
Cửu phẩm Phạm-như-Đào. 1 00
Phạm-ngọc-Cô. 1 00
Thừa phái Trần-hữu-Lê. 1 00
Trần-nguyên-Hữu. 1 00
Đặng-trung-Sáng. 1 00
Nguyễn-linh. 1 00
Trần-vân-Tiếp. 1 00
Nguyễn-dinh-Tông. 1 00
Nguyễn-phủ-Phu. 1 00
Nguyễn-thành-Hưng. 1 00
Nguyễn-nhứt-Tiêu. 1 00
Cong. 101 00

Văn-minh luận
(De la Glorification)

VI
Âu-châu Văn-minh
(Tiếp theo)

Chùa ra đời

Khi Giê-giu bị quân Giu-đeu đem
lên núi Can-hoe (Calvaire) mà đóng
đinh rồi thì các kẻ vào đạo theo ngài
lấy làm ai trầu. Tên phản chủ là Giu-
đa ăn năn, buồn bực đến lấy dây, leo
lên cây mà thắt cổ, (đáng kiếp đọa bất
nghĩa đi xử vạn niên).

Lập hội thánh
(Fondation de l'Eglise)

Các tôn-đồ và môn-đệ ngài nhóm
cùng nhau mà lập hội-thánh, cứ ở
Vê-rô làm Giáo hoàng thứ nhất rồi
liên phân nhau đi ở phương, giảng
đạo.

Vê-rô qua xứ Xi-ry được lên thành
Rôma dâng phả đạo Bụt-thần. Hoàng-
đế Sét (Charles) hay được bèn hạ chỉ
đoài bình Giu-đeu và Vê-rô khỏi
thành Rôma, Vê-rô nghe nói tại xứ
Giu-đeu các quan đang bắt đạo thì
ngại lật đật về đô, bị bắt giam tại. Sau
thả khỏi tù ngài đi xứ này, qua lại
cho đến năm thứ 54 mới về lại
thành Rôma mà lập hội, bị Hoàng-đế
Nê-rông giết chết. Văn Đức-chúa
Giê-giu khi sanh tiền thì cứ lấy miệng
mà giảng đạo chứ không có viết hoặc
làm sách ra (cũng như Bụt Xá-kí-a-
mu-ni và Đức-Không-tử này). Sau các
tôn-đồ cũng cứ dùng miệng mà giảng
đạo. Sau lần lần có người hay chữ
mới bày viết ra làm sách mà truyền
lần cho nhau kêu là Tân-sám-truyền.

Dân Giu-đeu bị nạn
(Le siège de Jérusalem et le malheur de Juifs)

Văn các Nguyễn-soái của Hoàng-đế
Rôma sai qua cai trị xứ Giu-đeu đều

hà hiệp sát phạt dân tình quả là. Dân
Giu-đeu chịu vấp đĩ 80 năm bèn khi
nghĩa phân đội với Rôma. Hoàng-đế
Rôma bèn sai tướng-quan Hoac-đê
(Vespasian) qua vận tội dân Giu-
đeu. Con và là Ti-ti (Titus) đem binh
vây thành Giê-ru-sa-lem (năm thứ 69),
nhằm ngày lễ ăn cơm chiến, nên thiên
hạ trị phương đến đó rất đông mà bị
vây, chẳng khỏi bao lâu đã thấy đói
khát, thậm chí lấy thây mà cùng giết
con nít già mà cho đờ đi. Ti-ti công
phá lâu rồi hạ được thành Giê-ru-
sa-lem mà đầu rụi đền thờ (hăm thứ 70),
theo lời sữ-ký gia Tả-xích thì có hơn
60 muôn người bị chết trong thành
Giê-ru-sa-lem.

Như thế mà dân Giu-đeu cũng còn
khí nghĩa phẫn đối với Rôma. Hoàng-
đế An-tri-en (Adrien) chếm giết tăng
bằng (năm 135) cũng bắt đi bán mọi,
ai chày được thì trở luôn, đi cùng thế
gian mà tự nạn, không có nước nào
cho nhập tịch vì tội đóng đĩnh Giê-
đeu trên cây chữ thập, cho đến
đời nay đã được gần 2.000 năm mà
còn mang cái tiếng giết người vô cớ,
đầu có bạc vẹo, đầu nhọn trứ đứ
hạnh đi nữa cũng chẳng được nhập
tịch vào đạo, cứ linh đĩnh trong
hoàn vũ, thế nào không quê quán,
chẳng có hương.

Nghịch đạo
(Hérésie)

Từ ngày Vê-rô lập hội thánh ra cho
đến 300 năm, thì đạo Thiên chúa bị
nhiều điều khổ sở cam go, là bắt
đạo, nào là các nơi nổi lên nghịch
luận, làm sách lầm báo mà biến bất
các đều tin tưởng của hội thánh dạy.

- Các thầy cao đạo Giu-đeu lấy các
đều trong đạo Mô-ien mà phân đối
với đạo Thiên chúa.
- Có tên Xi-ri-ên-đô-xa-ma-ri lập ra
một phe tây việc tin tưởng trong
đạo Thiên chúa mà đờ lời.
- Có tên Ma-nê-lê lập phe nghịch
luận rằng trong cam khốu cũ. Ac
thiên chữ việc làm đứ, rồi thiên thần
khien các làm đứ.
- Có một thầy cao đạo Thiên-chúa
tên là Ma-ri-ét lập phe nghịch luận
rằng Giê-giu không phải con chúa.
- Có tên Ma-xê-đô-ni-ét ở thành
Công-tân-ti-nôp lập phe nghịch luận
Chúa Thánh-Thần.
- Có tên Bê-la-ri là thầy tu Ang-
lê lập phe nghịch luận về tội tông và
chánh đạo của đức chúa đứ đại xá.
- Giám mục thánh Công-tân-ti-
nôp tên là Nê-to-ri-ét lập phe nghịch
luận rằng Giê-giu chẳng phải là
chúa, mà bề sách đứ tầm thường.
Rằng con chúa với Giê-giu là 2
người khác nhau, Giê-giu là con
của chúa, thì bề Ma-sua chẳng phải
mê chúa.

Một người đờn bà góa, là vợ một người cựu-thợ-lại cho nên thiên-hạ gọi là bà Thơ-Ngh... nhớ cho tiền góp, 1 vốn 100 lời mà làm giàu. Bà này có một đứa con gái thiệt là lịch sự, yêu điệu thực-nữ, song vì trong tuổi mà chưa có ai đến cầu thân cho nên là Thơ-Ngh... có dĩa lo âu.

Khi ấy tại chợ Cù-chi có một gã nam nhĩ, con nhà làm thường, song tốt tướng, diện mạo khôi ngô, trắng da dài tóc, rất lịch sự trai mà sớm ngời từ đình từ diêm, chiếu đỏ bả đầu kê.

Bà Thơ-Ngh... thấy vậy bèn kêu cậu ta đến mà gả con và nuôi rế. Ngày kia trong tổng khuyệt vị Cai-lông, có trái dĩa công cử, bà Thơ nhà sản của mới mưu sự giúp cho nghĩa tế phát tích, bèn xuất 2000 \$ để khient tay hương chức có tên Đ...ng...T... mà viết vào thâm, nhờ vậy mà P... rứa chưa lãnh con đầu khai bang. Tân T... sản có của mẹ vợ tức tiền cái nà dục, trước sản đó kỳ huê đi thào, kiến có họ hàng, cây điệp tây hai lớp. Tân T... từ ngày ra làm việc cứ sát phạt hoài, đứng tụ liêm cho đầy ruộng, nhà cửa nguy nga, oai vang cả hạt. Cả năn cứ bạc, mần thàng da gà, gái tốt hầu xinh, trờn ngon rơm, thiệt là vắn cổ như sư, chim làm ở trước cửa có ngan, tiếng kêu nghe rên xom.

Ngày kia có một người anh bạn đến xin ở làm quán gia, thiệt là một tay hảo hớn, minh cao, vai rộng, mặt sáng như trăng rằm, tành rất thông minh, mặt trong tay nước biển.

Thấy Cai-lông sang cả, bởi vậy hầu thiếp thiêu chỉ, đã vậy mà còn sanh ra tật bại, làm cho thàn thể hao mòn, cho nên tinh-túc càng ngày lại-leo. Việc trong khố rỏ, song lấy trí mà suy thì cũng hiểu rằng qua qua nuôi tu hú, tành rồi phò cho. Bà Cai mới sanh ra một cậu hai, như đĩnh là hai Ch... mà tên gọi là Đ...ng...Kh... thể thường con nhà giàu và gia thế, việc đi đứng khác hơn con nhà nghèo. Ông Cai cũng cậu hai như trường môn, có sẵn sẵn nô-bộ hành văn tục danh là Vả, Muồng. Vả là cha, Muồng là con, mới bừa sớm mai Muồng công cậu hai đi trước vào chơi, Vả ở sau hát dấy nạt đường, đi dạo từ phương bánh lạng non bưng. Cậu hai trắng tròn như cục bột, ai thấy cũng muốn hôn, chừng được 13 tuổi cậu hai vào trường Mỹ-ho học tập, mới chũ-nhựt vé, số võng điều đơn tại gia Tân-hiệp đăng rước cậu hai, thường ra chơi với trẻ làng xóm thì hay cho tiến, hệ chúng sự không dám tuấn thì cậu ta liếng sòng, không bỏ, thiệt là xaxi, ấy là Thiên-nhân chuyên như luận, khiến tay cha thâu thì tay coi phá.

Thấy Cai làm một ngày một lộng, tội ác quá đanh, Thần mac tra đến, khiên, xây 1 viê: rời trong làng. Số là tại chợ Cù-chi có một tay nhà giàu tên là Bà-T... (vi phà bắt nhơn, lý do cứu hường), đêm kia ăn cướp đến nhà T... mà phóng hỏa đoạt tài vật. Thấy Cai không ra, ở trong bản địa, ăn cướp lóm thâu sạch bích, nh nhào vào rừng. Bấy-T... tức minh vào đơn đầu cáo. Quan lên tại chợ, bắt Cai-kim cốt vào x..., bà Thơ hoảng hồn xuất kim ngân phá luật lệ, thấy Cai bị giam mây tháng, xang bịnh đau nhiều.

Từ đây vận gán diên đảo. (Còn nữa)

Ngô-Tồn-Tịch

Vật khinh hình trọng

(Petites causes grands effets). Có nhiều khi một việc chừng ra chi, một vật vô tình mà làm được cho vật đối sao đời, làm cho thế gian rung động.

Một cái vị xe là vật vô tình đã làm cho các nước Âu châu tranh nhau, thấy năm lập nội, máu chảy thành sông, đến ngày nay còn chưa ai ai thắng ai bại, tệ báo xin thuật ra đây cho các ngài duyệt báo chiêm nghiệm việc đời thường hải lang địch, nhiều lúc bởimột việc vô ý, bở một đêo nhỏ mọn mình bắt cáo, không để phòng, mà sanh tai họa khó ngằn, việc nhà việc nước, việc vận bing cũng, thế: Trong năm 1850 Ti-tur-mat (Bismark) hỏi ông Âu-xung làm quan vô nhỏ nhỏ, tưng chánh tại tỉnh Bô-mê-ra-ni. Có người tiên dẫn Ti-tur-mat cho bà chúa tiểu bang A-nghê Bơ-ta-rít đang kiem dùng một vị tề-trưởng để cầm quyền lo việc quốc gia trong cái tiểu bang ấy. Bà chúa nghe người tiên dẫn bèn hạ chỉ cho đòi Ti-tur-mat đến. Ti-tur-mat được lệnh đến lên xe đi tỉnh, song rồi thay lxe chạy đường đổng thình lnh gậy vế, mặc đi kiem xóm mà rên vế khác, trê hết 1 ngày. Chừng Ti-tur-mat đến nơi thì chức thừa-tướng đã có người lãnh rồi. Ti-tur-mat buồn mà trở về. Chờ chi khi ấy Ti-tur-mat đến đổng kỳ họp thì sẽ đi lãnh chức thừa-tướng tiểu bang, không làm thừa-tướng đại quốc A-lê-manh mà sanh ra đổng tịch Phó-Pháp làm cho nước Langsa mà hề 2 tỉnh An-xát và Lo-ren. Bởi đó mà sanh ra đổng tịch Âu-châu ngày nay. Ti-tur-mat vào tánh tình lung khía đanh luận rằng: Hữu cường quyền nhi vô công lý, đổng sát mà đồ mần nhơn gian, cướp đoạt đất nước người, ỷ chúng hiệp cố, thị cường lãnh nhực.

Vai vô tình là cái vị xe, nếu khi ấy không gãy thì đất Âu-châu sẽ đã không bị 2 phiến khối lửa tăng bang. Mytho. - Trong mấy tuần nầy khách bộ hành đến Khách-sang My-theo mà ta tức đều bị ăn trộm lấy đồ. Nay có một người đờn bà ở Thủđàn-một xuống Mỹ ghé ở đầu tỉnh Đ. bị sắp bọ Chệt phaon ăn cắp áo và đồ nấu ăn. Ấy có phải là Chệt gian chưa. Ăn cắp của thiên hạ đã nghèo người rồi nay đồ cho người Annam, các bộ hành còn đến Khách-sang Chệt nữa thôi. Ở Mytho có khách Annam, sao không đến đó mà nghỉ.

Văn Uyên

(Variété littéraire) Việt hàn văn khảo (Etudes sur la littérature sino annamite) (tiếp theo) Thất-nghôn thể bình 10 B B T T T B V 20 T T B B T T V 30 T T B B T T V 40 B B T T T T B 50 B B T T T T B 60 T T B B T T V 70 T T B B T T V 80 B B T T T T B Thất-nghôn thể trắc 10 T T B B T T V 20 B B T T T T B 30 B B T T T T B 40 B B T T T T V 50 B B T T T T V 60 B B T T T T B 70 B B T T T T B 80 T T B B T T V

Bổ là luật, theo văn bình, nếu muốn dùng theo văn trắc thì cũng theo điều ấy mà điên đảo lên mà thôi. Nói qua sau này: Ngũ-nghôn thể bình vần trắc 10 B B B B T V 20 T T B B T V 30 T T T T B B 40 B B B B T V 50 B B T T B B 60 T T B B T V 70 T T T T B B 80 B B B B T V Thất-nghôn thể trắc vần trắc 10 T T B B B B T V 20 T T T T B B B V

30 B B T T T B B V 40 T T B B B B T V 50 T T B B T T B V 60 B B T T B B V 70 B B T T T B B V 80 T T B B T T V

Thế nào thì cũng cứ câu thơ nhất thứ nhì, thứ tư, thứ sáu, thứ tám, phải theo nhau, mà muốn đổng 4 câu thì phải 3 vần Cơn thơ ngũ ngôn mỗi làm 10 câu thì phải thêm 8 câu nữa, cũng theo điều ấy kéo đi mà thôi, có khi hai câu đầu đối nhau ngay thì câu không phải vào nữa. Sai văn gọi là lạc nhát văn xuất văn, không được. Câu tiếp theo đổng bình bình mà đổng trắc trắc, đổng trắc trắc mà đổng bình bình gọi là thất ngôn, nghĩa là đổng không đổng nhau cũng không đổng. Trong câu tr ra chữ nhất và chữ thứ ba không đổng bình trắc gọi là nhát văn bát tuần, còn sai bình trắc chữ nào thì gọi là thất luật, nghĩa là sai luật cũng không đổng.

Hàng-vương tặc kỳ (Tiếp theo)

Kia Hân-vương, sai Ung-xi ra giữ đất Phong; mà người Ung-xi liền ra đầu, sai Trần-hi ra giữ nước Triệu, mà người Trần-hi liền làm phản! - Lấy đó mà suy đổng cang-thường Hân-vương, việc của tôi, ai hơn? chia của tôi, có một người vợ tên là Nga-cô, có mang nhe, như giọt sương trên lá cây, trưc thân-hồn, theo lưới gươm sáng, gió lộng thom, nơi nhành cây vắng vng, đầu cái hôn cũ, trong chốn đổng-nội, nều chũ của tôi, chẳng xư hết bực, có đổng đổng người vợ trọn tiết như thế?

Thi-vân: - Hình vu tặc kỳ, ngư vu gia-bang. Nghĩa là: trong kinh-thi nói rằng: phép dạy nơi vợ ư, đổng, sừ-tri nơi nhơn nước; điều ỹ thiệt đại-vương của tôi, người có đủ mà.

Kia, nàng Lê-tri nhà Hán, kiêu-dã mà buổi đổng nơi vách cốc số, oàn mang Thiêc-cơ được yêu, mà gây họa người làm lớn. - Chừng lễ cang-thường ai mà làm đổng vậy? huống chi là đạo cha con là: tành trời thiệt lễ chi-thần, mà nô lòng-nào, buồn-lung lờn noi, xin một "bát-canh" 1 bát thêm ăn đổng con yêu nhơn-chàng-trần-nhơn mà đổng nơi sự đổng đổng cũn, người giêng cha con lại ở đâu vậy? Bởi sau những kẻ nghi-luân-kỷ, chẳng xư sự nhè, sự nểng, chẳng đổng lời quý, lời quý, càn lường đã không, trắng vàng lêu-lao, nơi nhà Hân, thì ghen-đồ, ghen đổng chẳng kịp, nơi nhà Sô, thì che-đề, che e chẳng tiết! khiến của của ta, ở trong mô-mô, để chịu lời chề, lâu lâu, nhơn, tiếng xấu, phiên người rả-ráy, cũng trong gáp-gô một chũc vài mà!

Ông Hô-thông-thức thấy lời nói, vế cũng có lý, gút đầu hai lần, rồi ngó ngoài lại, kêu kẻ tung-nhơn mà đổng rằng: Bọn người phải ghi cho nhớ đó. Nói dứt lời, thì canh đã tăng, tr cũng hết, chơn bực xuống đẹp, kiêu xư về. Vua Hân-vương đổng ra khỏi cửa, thì phương-đổng trời đã gần sáng, vén áo chỗi-dậy, rế ra một giêc chiêm-bạo nơi cửa sổ, bèn sai người đi mua rượu thịt, bần soạn một mâm, nơi trong thườn, rế rồi bèn đi.

Than ôi! nghê nhà Sô với nhà Hân, thời nhà Hân là hơn, mà nhà Hân thì đổng vương, thì nhà Hân, chưa đổng. - Sao vậy?? - Vì lúc Hân-môn cõi-hồn, thời ông Thái-công được tha về. Có phải nhà Sô chẳng phải là chẳng nhơn. - Có ỹ nhơn mà nhơn-can, mà đổng sấu! Còn sự giết-sạch nơi đất Đĩnh-nghên, và sự hai tội công-thần, thì nhà Hân, chẳng phải là chẳng có lỗi. - Có ỹ nhơn mà lỗi ỹ, phải nhĩn. Nhà Sô, vốn nhĩn-nghĩa nhà Hân, cũng giêng đổng nhơn-nghĩa nhà Sô vua Hân-nô, chẳng phải là đổng bả ỹ, còn nhà Hân, vua Cao-lỗ, tap đổng bả ỹ đổng. Phép mà đổng sấu-tri thiên-hạ ỹ phải hiệp tội nơi đổng thườn-vương mới đổng. Nhưng mà nhà Sô, nhà Hân, nhơn, nhơn, chẳng nhơn, đẹp lại đổng noi nữa. CAO-THIÊN-KHÁNH.

ít câu chữ nhô

(Quelques caractères) 1. Xy mao cầu ti. 2. Lạc tinh hạ thach. Thủi lóng tìm vi. Lợi giêng lập đả. Tịch. - Hân-sử: Đời Võ-đê có nhiều người nghĩ luận việc Tiên-u-thê chết oan về vụ chiểu quyền thế các vua chư hầu. Ghe phiên các kẻ ỹ lán thừa quá ác, thời lóng tìm vi, các vua chư hầu rất buồn rất oán.

Chứng tề giêng đã không ra tay cứu, lại bỏ đả xương mà lấp đất. 3. Minh tâm tử cốt. 4. Kết thảo hàm hoàn. Chạm lòng khắc xương. Kết cổ ngâm vãn.

Tịch. - Tả-truyền: Ngụy-vô-Tử có ti thiếp, khi có bệnh kêu con là tên Khôa mà đổng; « Khi cha chết rồi thì con gả đi, con lấy chồng ». Đến khi liệt mạng lại đổng rằng: « Con phải chôn đi con theo cha ». Khi cha chết rồi thì Khôa gả đi, không chôn theo cha mà rằng: Tôi vãng lời cha thì khi còn tỉnh mà trở (trí mạng).

Đến sau Khôa đánh với binh Tần, đổng con hôn chiến thấy một ông già kết cổ làm vòng cho ngựa tướng giêc vấp te, Khôa thảng, lồi về năn chiêm-bao thấy một ông già đến nói: Ta đây vãn là cha của ông mà người đã nghe theo lời tỉnh thọ của Tô-nghiêm mà gả đổng, bèn lờn người tội không vớ chôn con lờn, nên lờn cầm con người mà bảu đổng.

Dương-bưu làm nh hiên hay thường xót, mới năn 9 tuổi ngày kia đi qua núi Nhac-con thấy một con chim sẻ sẽ bị chim mồi cáng rước tề xoàng-lá, Bưu lươnng đổng vào khám đổng về lấy bóng của nó đổng đổng 100 ngàn ngày rồi thả ra, chim sẽ cứ đi lại nhiều ngày, bừa no tha về cho Bưu đổng đổng (vòng ngọc).

LÝ TƯỜNG VÀ DANH NGÔN

(Idées et proverbes)

Si Ton écrivait l'histoire du zèle depuis Bân-cô jusqu'à aujourd'hui, on s'y trouverait que meurtres et massacres.

Nếu tr Bân-cô đi chi kim thời mà có lịch sẽ nhiet tâm thì ta chi thấy những là có sát nhơn mạng thôi.

Croquer-vois que vous faites un excellent marché lorsque vous pouvez acheter du zèle au moyen de l'or?

Túc-ha tưởng rằng lễ đổng-vàng mà mua cái nhiet tâm của chúng vậy là qui làm hay sao?

Le zèle et la fidélité sont aux ordres de la fortune.

Nhiet tâm và trung hậu là hai tội tở của năn phò chúa. (Ôi! hỡi ai ôi!)

L'esprit chevaleresque se réfugie dans le champ-clos des belles lettres; là, redresseur des torts, armé de la plume, il combat avec zèle des monstres et des géants.

Trí anh-hùng thường hay ẩn đổng nơi rừng văn chương đổng như ẩn bảu đổng đổng, lấy minh triết tâm mà biện bảt cụ nhơn cùng là qui-m.

Les yeux du lecteur sont des juges plus difficiles que les oreilles des spectateurs.

Con mắt khán-quan là quan-thâm-phân, khó đổng hơn lời tả bần qu.

Celui que l'ambition a fait sortir de sa coquille, s'y trouve très mal à l'aise, quand le sort l'oblige d'y rentrer.

Ài mà ỹ lũng thàn danh lợi bở chòi mà ra chơm ỹ, khi mang cùng nó kéo trở lại thời xưa, thì sẽ nhoc tâm ngổ đổng.

Les yeux et les oreilles des vulgaires sont de mauvais témoins.

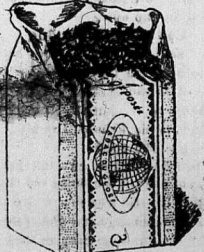
Con mắt và tai kẻ phàm-nhơn tục từ là chứng tái tệ.

Les gens à court de vue sont ainsi plus avertis que ceux qui font les yeux.

Không kếp hêp thườnng nguyệt mau le hơn nhơn, kếp rông xem thườnng (Thái quá đổng bảt cấp).

Thước gởi chũc văn hiệu GLOBE

AI AI CÙNG ĐA VI NƠ THƠM ĐIỀU

Có một minh hũng Denis Frères thũc này mà thôi.

THUỐC LÀ VẤN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không rệu cò họng, thì nên dùng thuốc hiệu ấy mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì đỡ ở những đại-học đường ra, đứng độc-biệt việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không hiệu ịệu thuốc nào bằng hiệu ấy cả.

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÀ-HIỆU

JOB

được làm hiệu này... năm 1893 và 1900

được làm hiệu này... năm 1893 và 1900

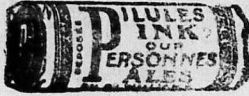
Của ông Jean BARDOU chế ra, hiệu màu đã ký tại Tòa-án Nay con-trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nổi nghiệp... Chủ lãnh trưng bán là: J.Z. Paulhac... BOY LANDRY

Ai là chàng biết Giấy vấn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất... Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ tho, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần mạt.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bọn-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rôi.

VẤY HÚT / THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe và lợi là rành mạt thuốc ngoa.

MẮT TRÍ KHÔN (NÃO-BÌNH)

Sự mất trí và não-bình bởi nơi não-cân có bệnh. Ai mà có bệnh ấy chẳng chầy thì kịp phải lần lợ. Thăm chi ngày kia đi chơi rồi về quên lũng cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chứng có ghi chép mà để hồ trong túi, có lẽ phải xa quê lạc kiêng mà chớ?

Muốn cho khỏi mang cái bệnh đờ-tên ấy, thì phải dùng một thứ mành được hay bổ huyết-thiếu là PILULES PINK (Bổ-hoàn-linh-đơn). Những người đờn đờn bả mang bệnh thiếu huyết, muốn cho khương cường trạng kiện như anh em chúng bản vậy thì chẳng khó gì. Một phải uống thứ thuốc PILULES PINK này là thứ bổ huyết bổ các thượng đẳng hay lắm. Thuốc PILULES PINK nó làm cho mạch máu đỏ máu, làm cho khí huyết tinh anh, làm cho hưng vượng can bộ. Uống nó được lâu thì minh sẽ đặng mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn. Cho đến đời sẽ lấy làm lạ sao mà mau mạnh giỏi như vậy kia!

PILULES PINK (Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.

Một hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.

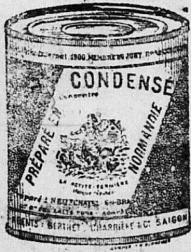

TRAI THƠ-MỘC CHAM VÀ CÂN Michel NGUYỄN-HIỆP-HOÀ

Trai tôi dùng toàn cầm-lai, trác, gỗ đống các món theo kiểu kim thời. mặc cầm-thạch, thành của hay không mặc gỗ liền bốn kiểu... Qui ông muốn đặt xin gói kiểu hay đều tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

LỜI RAO

JAN Lục-Tinh-Tân-Văn. Quy-hạp 1816 thiết giá 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40). 2° Tiên-cần-báo-hậu thứ 8. 0 30 3° Tường Lục-vân-Tiên... 0 30

Đón tại nước Lange. Dùng sữa thường trong hoàn cầu, vẫn vẫn... Sữa đất Normand hiệu La petite Normand...

nhờ sự tươi sạch, Bộ tư Normand tự thiết may số danh, sinh sống của thực phẩm và qui hơn trong, cũ hoàn cầu.

Thuốc và này đất o mà lại chắc, độn cho người biết hút thuốc dùng. Xin hỏi kiểu tại hãng Berthet, Charrière và Công ty.

HỆ THỬ RỜI THÌ TRÁI MÓ LUÔN ĐÓN. BẢO XANH - hút no chẳng hề khô... Phải nói cho có cái kỷ niệm và dấu hoa-thị để tránh là dấu thật.

TABACS et CIGARETTES JUAN BASTO. 烟絲以及烟枝. Includes image of a man on a horse.

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU

DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác. Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này: Một là « Toni Kola Secrestat ». Hai là « Saint Raphaël Ducos. Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa. Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này: Rượu chắc trắng và chắc đỏ trong thùng và chịch ra ve. Rượu Champagnes: Vve Clicquot-Ponsardin. Roederer. Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagne supérieure; B. et S. Perrier. Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey. Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vẫn rôi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kền là « Nil » có thứ rượu kền là: vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita. Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger. Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire. Có bán mấy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng. Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài Bên-thủy, bên An-nam và ông quai Hà-nội (Tonkin) nữa. Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES SAIGON

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÙNG VÀ LẠM XE MÁY TÀI THÀNH St-Étienne Mà thôi. HANG F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường Catina số 36. LỤC-CHÁU MUỐN MUA VẬT CHỈ THÌ XIN ĐỀ THƯ NHƯ VẬY: M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catina. - SAIGON.

A. FRASSÈTO

Gamelle C&C — 108 B' Charner Saigon

REVÉ DE PLANS-EXPERTISES

On demande de bons piqueurs
sous appointements

Nhà Lefranc và Công-ty
O' PARIS

LÀM MÀU VERNIS VÀ MỰC IN
Hãng DENIS FRÈRES,
một mình đại lý
cả Đông-dương

LỢI RÁC GÂN KÍP.

Chưa hẳn quan chức tưởng lầm rằng hết thuốc nhện thì phải mang bệnh, mình mang bệnh là lại mình không biết lựa thuốc mà hút, họ thì nào hết thì mới mua sao không hút?

Chưa hẳn quan chức hút được thuốc Cigarette Diva cho thường, muốn hết bệnh nhiều cũng có hại, mà lại thơm tho ngào ngào trong cù.

Có bán trong các tiệm hàng xén.

**HƯƠNG THUỐC HIỆU LÀ
QUINA GENTIANE**

Chưa hẳn quan chức Paul bảo chế.
Là một thứ rượu bổ làm cho con người dưng trường thọ. Những người nào muốn dưng trường thọ và chẳng khi nào muốn mang bệnh hoạn chi, thì phải uống hương thuốc Quina. Gentiane này mỗi ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.
Thứ rượu này cũng bảo chế để đồng hương dân nước Việt (nay gọi là Dân Việt) thấy tin tại P'Algerie de son-Paolo việc.
Trông, cả hoặc nếu đã uống rồi vì các bệnh về dưng dưng nó mà cho biết dưng. Một ly nhỏ sẽ nâng mức thể lực dưng nó.
Có bán trong các tiệm hàng xén.

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES

En Tous Genres
Paris, Modèles
Chant, la Culture, etc...
NG. CHI-HOÀ
GRAVEUR
AMIRAL-DUPRE SNEDECOR
Kính trình chư quý vị tại có lập TIỀN KHÁC CON
bổu nhơn và MỘT THÙNG (TIMBRES CUIVRE ET
CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mô bia đá chạm
thạch đá mã (pierres tombales), có đủ thứ con
đồng bạc, đủ khách muốn đồng kiểu nào xin gửi
thư cho tôi thì tôi sẽ gửi catalogue cho coi và
y kiến nào thì tôi hết lòng làm cho vừa ý và
giá thật rẻ, lại rất đẹp ẹp và công.
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
42, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

**HÃY HỎI
THỨ HỘP QUỆT**
HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT
HƠN CÁC THỨ
KHÁC

TRỊ BỆNH YẾU PHÁP
(Conseils médicaux)

Chưa vị muốn cho trong nhà có
một thứ rượu mà dưng trong lửa
đan rét, hoặc nóng lạnh, thì vị
không dưng lửa, thì hãy mua rượu
Rhum mana là rượu thiên hạ rất
chương và lại tốt hơn các thứ
rượu khảm khác.
Mấy coi cho kỹ kẻo lầm thì giá,
hãy mua cho phải, cái ve có dán
nhãn trên.
Có bán trong các tiệm hàng xén.

PHẢI UỐNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Iruong-y-GUILLET
Tờ tám mươi năm này thuốc ELIXIR có chế
dưỡng của quan Iruong-y-GUILLET lấy làm thần hiệu
trung những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TI VI, đau
cổ, TRÁI TIM, ĐAU GÁNH, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ
ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HỒ ĐÀ,
BỆNH CỐM, CHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
TRÙNG LẠI TRONG BỤNG.
Ấy là một thứ THUỐC XÒ RỄ TIỀN và rất hiệu
nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẶT HAY là THỊ NGỘM
mô hay làm.
Bắt là thuốc trị đàm nào mà không có dấu ty
thà PAUL GAGE thì chớ đàng.
LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XÒ
như cũng rất trong thế: Elixir-Tonique Antiglaireux
của quan Iruong-y-GUILLET.
Chính chủ trị thuốc này là nhà: PAUL GAGE PHU, một ông
bác sỹ y học, ở đường SENEILLE SI GENNAIS vào số 6,
ở tại đô thành PARIS.
VÀ TRONG CÁC BƯỚC PHẠM YẾU CÓ SÀN

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước suối kim loại)
VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve | Trị bệnh đau Thận, Bệnh đau răng-quang, bệnh Phóng-
sổ nữa ve. | Thận-kim-bệnh (kể) — Đau này chủ từ đó.
VICHY GRANDE-GRILLE | trị bệnh đau gan
VICHY HOPITAL | trị bệnh thương thì, trường nhớt.
Hãy coi chừng để giả mạo, khi mua phải coi cho đúng
thứ nước nào mình muốn dưng.
VICHY-ÉTAT BIỆT
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ lạ mà ra. —
Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hóa thì dễ tiêu hóa.
CONPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dưng nước suối
(môt-khi-chết).

TẠI HÀNG NÀY CÓ BÀN ĐỦ
THỦ GHẾ THONET
mặc tình quan khách
muốn lựa mua thứ nào cũng được

Giá rẻ
+ hơn +
mọi nơi

Xin viết thư hỏi sách riêng về hình kiểu ghế và giá cả nơi Hàng **BERTHET, CHARRIÈRE & Co** ở đường Thủ Khoa Huân số 66. — SAIGON.
ĐÂY LÀ CHẤNH HIỆU GHẾ THONET. BÀN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI

Le Directeur-Gérant: **F.-H. SCHNEIDER**
Certifié Kiersertien.
Vu pour légalisation de la signature
de M. _____
Saigon, le _____ 19__
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp. F.-H. SCHNEIDER
Certifié le triage à:
Cinq cent ex.
saigon le 20.5.18